

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка**

*Циклова комісія трудового навчання та технологій
і образотворчого мистецтва*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Лариса РАЦ
« 30 » серпня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
*Декоративно-прикладне мистецтво***

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Кременець – 2022

Балбус Т. А., Гуменюк Б. О. Декоративно-прикладне мистецтво: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець : 2022. 23 с.

Розробники:

Балбус Тетяна Анатоліївна – заслужений майстер народної творчості України, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Гуменюк Богдана Олександрівна – викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва (протокол № 1 від 31.08.2022 р.).

Голова циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

Віталій ПИСАРЕНОК

1. Вступ

Важливою складовою підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва є курс «Декоративно-прикладне мистецтво». Основним змістом курсу є розкриття найважливіших етапів у вивченні історії розвитку декоративно-прикладного мистецтва, як виду образотворчого мистецтва, вивчення прийомів роботи і засобів виразності аналіз їх основних напрямків і стилів, характеристика видів, жанрів і окремих творів декоративно-прикладного мистецтва.

Курс «Декоративно-прикладного мистецтва» є однією з провідних дисциплін у підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва, яка має забезпечити практичну та методичну готовність здобувачів освіти до організації і проведення урочної, позакласної, навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Образотворче мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни				
Кількість кредитів ECTS – 8	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Нормативна				
Змістових модулів – 6	Спеціальність 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки:				
Загальна кількість годин – 240		2-й	3-й	4-й		
		Семестр				
		3	4	5	6	7
		Лекції				
		8	8	2	2	-
		Практичні				
		24	30	14	38	30
		Самостійна робота				
		13	22	14	20	15
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2;2;1;2;2. самостійної роботи студента – 0,76; 1,1;0,87;1,05;0,94	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Образотворче мистецтво) <hr/> Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Вид контролю: екзамен – 7				

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 52% до 48 %

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основним змістом курсу є розкриття найважливіших етапів у розвитку історії декоративно-прикладного мистецтва, аналіз його основних напрямків і стилів, характеристика видів, жанрів і окремих творів образотворчого мистецтва.

Метою курсу навчальної дисципліни «Декоративно-прикладного мистецтва» є формування у здобувачів освіти знань, умінь та навичок декоративного мистецтва.

Основні завдання курсу:

– надання здобувачам освіти теоретичних знань, практичних умінь та навичок, необхідних у реалізації виховних та художньо-розвиваючих можливостей занять декоративним мистецтвом, пов'язаних з формуванням моральних якостей особистості та з завданням її естетичного виховання; кваліфікованого керівництва художньо-творчою діяльністю учнів;

– розвиток образного мислення і художніх здібностей здобувачів освіти, виховання загальної естетичної культури і творчого ставлення до праці;

– формування високих художніх смаків у здобувачів освіти на основі глибокого розуміння традицій народного декоративно-прикладного мистецтва;

– формування у здобувачів освіти знань з художньої обробки матеріалів та використання їх для виробів, що виготовляються;

– розвиток самоконтролю та самооцінки; ознайомлення здобувачів освіти з сучасними високопродуктивними способами обробки художніх матеріалів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК16 Здатність розуміти основи образотворчої грамоти, аналізувати історичні етапи розвитку образотворчого мистецтва, художні твори; використовувати спеціальну термінологію; усвідомлювати значення образотворчого мистецтва у вихованні учнівської молоді.

СК17 Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

СК18 Здатність володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та засобами рисунку, живопису, композиції

СК22 Здатність володіти художніми техніками обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва.

СК 23 Здатність до аналізу традицій та сучасних тенденцій декоративно-прикладного мистецтва, ідентифікації та порівняння ознак різних його видів, навчання учнів технікам декоративно-прикладного мистецтва у позакласній та позашкільній діяльності.

Програмні результати навчання

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН16 Володіти теоретико-методичними знаннями у галузі образотворчого мистецтва, принципами та закономірностями організації навчання образотворчому мистецтву в закладах загальної середньої освіти.

РН17 Уміти застосовувати у професійній та творчій діяльності художні техніки і матеріали образотворчого мистецтва та володіти основами художньої майстерності.

РН18 Уміти розвивати творчу уяву, образне мислення та художній смак учнів.

РН19 Виявляти здатність до створення власних художніх задумів, розробляти ескізи, проекти, виконувати та презентувати творчі роботи.

РН22 Виявляти готовність до застосовування художніх технік обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва у гуртковій роботі та популяризації народного мистецтва.

4. Програма навчальної дисципліни Зсеместр

Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво в навчальній художній діяльності

Тема 1. Вступ. Загальні відомості про декоративно-прикладне мистецтво. Види декоративно-прикладного мистецтва.

Тема 2. Історія розвитку декоративно-прикладного мистецтва в Україні. Взаємозв'язок різних видів мистецької діяльності.

Тема 3. Композиція, як процес формування твору і розкриття теми, і як результат творчого процесу. Основні закони, правила, прийоми і засоби виразності композиції у декоративно-прикладному мистецтві. Етапи творчого процесу при створенні твору декоративно-прикладного мистецтва

Змістовий модуль 2. Підготовчий етап до практичної декоративно- прикладної діяльності

Тема 4. Ознайомлення з матеріалами та інструментами для виконання завдань з декоративно-прикладного мистецтва.

Тема 5. Орнамент як складова частина декоративно-прикладного мистецтва. Класифікація орнаментів. Орнамент та його характерні ознаки. Поняття про ритм, рапорт, симетричне та асиметричне розміщення елементів орнаменту. Функціональне призначення орнаменту

Тема 6. Послідовність створення орнаменту та його застосування. Стилзація, декоративна переробка об'єктів живої природи.

4 семестр

Тема 7. Композиційні схеми побудови стрічкових орнаментів. Найпоширеніші мотиви та елементи орнаментальних композицій. Етапи творчого процесу при створенні орнаменту у стрічці з геометричних і рослинних елементів

Тема 8. Особливості створення орнаментів в квадраті, трикутнику, колі. Виконання проекту орнаменту в колі із зооморфних елементів для виробу декоративно-прикладного мистецтва (таріль, піднос, скринька тощо).

Змістовий модуль 3. Декоративні розписи України

Тема 9. Історичні відомості про український народний декоративний розпис. Спільні та відмінні ознаки, орнаментика, техніки виконання в різних регіонах України. Характерні риси Петриківського, Яворівського, Косівського і Самчиківського розписів. Особливості побудови традиційних елементів розписів. Мотиви, елементи, композиційні схеми побудови, кольорові поєднання в традиційних декоративних розписах України

Тема 10. Писанкарство як найпоширеніший вид декоративно-прикладного мистецтва України. Історичні етапи виникнення та розвитку мініатюрних розписів. Характерні ознаки та регіональні відмінності українських писанок

Тема 11. Матеріали та приладдя писанкарства, мотиви та елементи зображення, колорит. Поняття про «крашанки», «дряпанки», «крапанки», «мальованки», «писанки» тощо. Засвоєння технік і технологічних прийомів виконання

5 семестр

Змістовий модуль 4. Створення декоративних панно художніми техніками декоративно-прикладного мистецтва

Тема 12. Історія розвитку української витинанки. Матеріали та приладдя для витинанок. Різновиди декоративної витинанки, технологія їх виконання

Тема 13. Характерні ознаки витинанок та особливості побудови композиції. Застосування витинанки у побуті, її естетичний вплив на людину

Тема 14. Мозаїчне мистецтво та його особливості. Історія виникнення та розвитку мозаїки. Функціональне призначення мозаїчних композицій. Використання імітаційних технік мозаїки в художній діяльності студентів.

Тема 15. Етапи виникнення і становлення вітражу. Сфери застосування вітражних композицій. Вітражний розпис у навчально-творчій діяльності студентів.

6 семестр

Тема 16. Паперопластика як один з видів художньої творчості. Технологічні особливості створення композицій в техніках квілінг, пап'є-маше, оригамі. Види аплікацій з паперу та колаж.

Тема 17. Художня обробка дерева – стародавній вид декоративно-прикладного мистецтва. Історичні етапи розвитку деревообробництва.

Традиційні художні техніки для декорування виробів з дерева. Послідовність виконання декоративного розпису на дерев'яній тарелі (скриньці)

Змістовий модуль 5. Обереги у народній декоративно-прикладній творчості

Тема 18. Походження оберегів та символів у народному декоративно-прикладному мистецтві. Застосування народних оберегів в життєдіяльності людини. Особливості виготовлення і атрибутика оберегів з рогози, лози, соломи. Характерні ознаки площинних та об'ємних композицій в техніках аплікації та плетіння з волокнистих матеріалів. Етапи виконання декоративного панно в техніці аплікації з соломи.

Тема 19. Лялька-мотанка як оберіг дитини та оселі. Види ляльок-мотанок з тканини і ниток. Послідовні етапи створення берегових ляльок.

7 семестр

Змістовий модуль 6. Художня обробка тканини

Тема 20. Загальні відомості про художню обробку тканини. Види оздоблення тканини художніми техніками (розпис, аплікація з текстильних матеріалів, вибійка, вишивка, ткацтво та килимарство тощо). Історичні періоди виникнення і розвитку художньої обробки тканини. Художньо-технологічні особливості розпису по тканині та аплікації, їх види. Мотиви зображення та композиційні схеми побудови. Матеріали та приладдя для розпису і аплікації. Етапи роботи над розписом по тканині. Послідовність виготовлення аплікацій з тканин.

Тема 21. Художнє ткацтво та килимарство – найдавніші види декоративно-прикладного мистецтва. Історія виникнення та розвитку техніки ткання. Різновиди тканих виробів, мотиви та елементи орнаментики, технологічні особливості виконання. Сучасний стан та нові ідеї у ткацтві і килимарстві

Тема 22. Художня вишивка та її види. Історичний шлях розвитку вишивальних технік. Функціональне призначення вишитих виробів. Особливості колориту української вишивки. Традиції та новаторство у сучасній вишивці.

5. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Л	Пр.	С.р.
2 курс 3 семестр				
Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво в навчальній художній діяльності				
Тема 1. Вступ. Загальні відомості про декоративно-прикладне мистецтво. Види декоративно-прикладного мистецтва	7	1	4	2
Тема 2. Історія розвитку декоративно-прикладного мистецтва в Україні. Взаємозв'язок різних видів мистецької діяльності	7	1	4	2
Тема 3. Композиція, як процес формування твору і розкриття теми, і як результат творчого процесу. Основні закони, правила, прийоми і засоби виразності композиції у декоративно-прикладному мистецтві. Етапи творчого процесу при створенні твору декоративно-прикладного мистецтва	8	2	4	2
Разом за змістовим модулем 1.	22	4	12	6
Змістовий модуль 2. Підготовчий етап до практичної декоративно-прикладної діяльності				
Тема 4. Ознайомлення з матеріалами та інструментами для виконання завдань з декоративно-прикладного мистецтва	7	1	4	2
Тема 5. Орнамент як складова частина декоративно-прикладного мистецтва. Класифікація орнаментів. Орнамент та його характерні ознаки. Поняття про ритм, рапорт, симетричне та асиметричне розміщення елементів орнаменту. Функціональне призначення орнаменту	9	2	4	3
Тема 6. Послідовність створення орнаменту та його застосування. Стилізація, декоративна переробка об'єктів живої природи	7	1	4	2
Разом за 3-й семестр.	45	8	24	13
Разом годин за навчальним планом.	45	8	24	13
2 курс 4 семестр				
Тема 7. Композиційні схеми побудови стрічкових орнаментів. Найпоширеніші мотиви та елементи орнаментальних композицій. Етапи творчого процесу при створенні орнаменту у стрічці з геометричних і рослинних елементів	11	1	6	4

Тема 8. Особливості створення орнаментів в квадраті, трикутнику, колі. Виконання проекту орнаменту в колі із зооморфних елементів для виробу декоративно-прикладного мистецтва (таріль, піднос, скринька тощо)	12	2	6	4
Разом за змістовим модулем 2.	46	7	24	15
Змістовий модуль 3. Декоративні розписи України				
Тема 9. Історичні відомості про український народний декоративний розпис. Спільні та відмінні ознаки, орнаментика, техніки виконання в різних регіонах України. Характерні риси Петриківського, Яворівського, Косівського і Самчиківського розписів. Особливості побудови традиційних елементів розписів. Мотиви, елементи, композиційні схеми побудови, кольорові поєднання в традиційних декоративних розписах України	11	1	6	4
Тема 10. Писанкарство як найпоширеніший вид декоративно-прикладного мистецтва України. Історичні етапи виникнення та розвитку мініатюрних розписів. Характерні ознаки та регіональні відмінності українських писанок	14	2	6	6
Тема 11. Матеріали та приладдя писанкарства, мотиви та елементи зображення, колорит. Поняття про «крашанки», «дряпанки», «крапанки», «мальованки», «писанки» тощо. Засвоєння технік і технологічних прийомів виконання	12	2	6	4
Разом за змістовим модулем 3.	37	5	18	14
Разом за 4-й семестр.	60	8	30	22
Разом годин за навчальним планом.	60	8	30	22
3 курс 5 семестр				
Змістовий модуль 4. Створення декоративних панно художніми техніками декоративно-прикладного мистецтва.				
Тема 12. Історія розвитку української витинанки. Матеріали та приладдя для витинанок. Різновиди декоративної витинанки, технологія їх виконання	5	1	2	2
Тема 13. Характерні ознаки витинанок та особливості побудови композиції. Застосування витинанки у побуті, її естетичний вплив на людину	8	-	4	4
Тема 14. Мозаїчне мистецтво та його особливості. Історія виникнення та розвитку мозаїки. Функціональне призначення мозаїчних композицій. Використання імітаційних технік мозаїки в	9	1	4	4

художній діяльності студентів.				
Тема 15. Етапи виникнення і становлення вітражу. Сфери застосування вітражних композицій. Вітражний розпис у навчально-творчій діяльності студентів	8	-	4	4
Разом за 5 семестр	30	2	14	14
Разом годин за навчальним планом.	30	2	14	14
3 курс 6 семестр				
Тема 16. Паперопластика як один з видів художньої творчості. Технологічні особливості створення композицій в техніках квілінг, пап'є-маше, орігамі. Види аплікацій з паперу та колаж.	16	1	10	5
Тема 17. Художня обробка дерева – стародавній вид декоративно-прикладного мистецтва. Історичні етапи розвитку деревообробництва. Традиційні художні техніки для декорування виробів з дерева. Послідовність виконання декоративного розпису на дерев'яній тарелі (скриньці)	14	-	9	5
Разом за змістовим модулем 4.	60	3	33	24
Змістовий модуль 5. Обереги у народній декоративно-прикладній творчості				
Тема 18. Походження оберегів та символів у народному декоративно-прикладному мистецтві. Застосування народних оберегів в життєдіяльності людини. Особливості виготовлення і атрибутика оберегів з рогози, лози, соломи. Характерні ознаки площинних та об'ємних композицій в техніках аплікації та плетіння з волокнистих матеріалів. Етапи виконання декоративного панно в техніці аплікації з соломи.	16	1	10	5
Тема 19. Лялька-мотанка як оберіг дитини та оселі. Види ляльок-мотанок з тканини і ниток. Послідовні етапи створення оберегових ляльок.	14	-	9	5
Разом за змістовим модулем 5.	30	1	19	10
Разом за 6 семестр	60	2	38	20
Разом годин за навчальним планом.	60	2	38	20
4 курс 7 семестр				
Змістовий модуль 6. Художня обробка тканини				
Тема 20. Загальні відомості про художню обробку тканини. Види оздоблення тканини художніми техніками (розпис, аплікація з текстильних матеріалів, вибійка, вишивка, ткацтво та килимарство тощо). Історичні періоди виникнення	15	-	10	5

і розвитку художньої обробки тканини. Художньо-технологічні особливості розпису по тканині та аплікації, їх види. Мотиви зображення та композиційні схеми побудови. Матеріали та приладдя для розпису і аплікації. Етапи роботи над розписом по тканині. Послідовність виготовлення аплікацій з тканин.				
Тема 21. Художнє ткацтво та килимарство – найдавніші види декоративно-прикладного мистецтва. Історія виникнення та розвитку техніки ткання. Різновиди тканих виробів, мотиви та елементи орнаментики, технологічні особливості виконання. Сучасний стан та нові ідеї у ткацтві і килимарстві	15	-	10	5
Тема 22. Художня вишивка та її види. Історичний шлях розвитку вишивальних технік. Функціональне призначення вишитих виробів. Особливості колориту української вишивки. Традиції та новаторство у сучасній вишивці.	15	-	10	5
Разом за змістовим модулем 6.	45	-	30	15
Разом за 7 семестр	45	-	30	15
Разом годин за навчальним планом.	45	-	30	15

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2 курс 3 семестр		
1	Тема 1. Вступ. Загальні відомості про декоративно-прикладне мистецтво. Види декоративно-прикладного мистецтва. <i>Підбір ілюстративного матеріалу для наочної таблиці з відображенням кількох або одного виду декоративно-прикладного мистецтва (вишивки, вибійки, гончарства, ткацтва та килимарства, писанок, розписів тощо). Виконання наочної таблиці з підписами авторів, назв, часу створення творів.</i>	4
2	Тема 2. Історія розвитку декоративно-прикладного мистецтва в Україні. Взаємозв'язок різних видів мистецької діяльності. <i>Підбір ілюстративного матеріалу для наочної таблиці з відображенням стародавніх виробів певного виду декоративно-прикладного мистецтва (вишивки, вибійки, гончарства, ткацтва та килимарства, писанок,</i>	4

	<i>розписів тощо). Виконання наочної таблиці з підписами авторів, назв, часу створення творів (століття, рік).</i>	
3	<p>Тема 3. Композиція, як процес формування твору і розкриття теми, і як результат творчого процесу. Основні закони, правила, прийоми і засоби виразності композиції у декоративно-прикладному мистецтві. Етапи творчого процесу при створенні твору декоративно-прикладного мистецтва.</p> <p><i>Підбір ілюстративного матеріалу для наочної таблиці з відображенням різних видів композицій у декоративно-прикладному мистецтві України (у одному чи кількох видах). Виконання наочної таблиці з підписами авторів, назв, часу створення творів (століття, рік).</i></p>	4
4	<p>Тема 4. Ознайомлення з матеріалами та інструментами для виконання завдань з декоративно-прикладного мистецтва.</p> <p><i>Підбір ілюстративного матеріалу для наочної таблиці з відображенням матеріалів та інструментів, притаманних певному виду декоративно-прикладного мистецтва. Виконання наочної таблиці з підписами назв та призначення.</i></p>	4
5	<p>Тема 5. Орнамент як складова частина декоративно-прикладного мистецтва. Класифікація орнаментів. Орнамент та його характерні ознаки. Поняття про ритм, рапорт, симетричне та асиметричне розміщення елементів орнаменту. Функціональне призначення орнаменту.</p> <p><i>Виконання пошукових ескізів для створення таблиці з відображенням класифікації орнаментів на прикладі одного виду декоративно-прикладного мистецтва. Виконання орнаментів в кольорі.</i></p>	4
6	<p>Тема 6. Послідовність створення орнаменту та його застосування. Стилзація, декоративна переробка об'єктів живої природи.</p> <p><i>Виконання пошукових ескізів для створення таблиці з відображенням стилізації природних форм на основі натурних замальовок. Виконання мотивів в кольорі та графіці.</i></p>	4
2 курс 4 семестр		
7	<p>Тема 7. Композиційні схеми побудови стрічкових орнаментів. Найпоширеніші мотиви та елементи орнаментальних композицій. Етапи творчого процесу при створенні орнаменту у стрічці з геометричних і рослинних елементів (за мотивами вишивки та гуцульської кераміки).</p>	6

	<i>Виконання пошукових ескізів для створення орнаментів у стрічці з геометричних і рослинних елементів. Виконання орнаментальних мотивів в кольорі.</i>	
8	Тема 8. Особливості створення орнаментів в квадраті, трикутнику, колі. Виконання проекту орнаменту в колі із зооморфних елементів для виробу декоративно-прикладного мистецтва (таріль, піднос, скринька тощо). <i>Виконання пошукових ескізів для створення орнаментів в квадраті, трикутнику, колі. Виконання проекту орнаменту в колі із зооморфних елементів для виробу декоративно-прикладного мистецтва (таріль, піднос, скринька тощо). Виконання орнаментальних мотивів в кольорі.</i>	6
9	Тема 9. Історичні відомості про український народний декоративний розпис. Спільні та відмінні ознаки, орнаментика, техніки виконання в різних регіонах України. Характерні риси Петриківського, Яворівського, Косівського і Самчиківського розписів. Особливості побудови традиційних елементів розписів. Мотиви, елементи, композиційні схеми побудови, кольорові поєднання в традиційних декоративних розписах України.	6
10	Тема 10. Писанкарство як найпоширеніший вид декоративно-прикладного мистецтва України. Історичні етапи виникнення та розвитку мініатюрних розписів. Характерні ознаки та регіональні відмінності українських писанок.	6
11	Тема 11. Матеріали та приладдя писанкарства, мотиви та елементи зображення, колорит. Поняття про «крашанки», «дряпанки», «крапанки», «мальованки», «писанки» тощо. Засвоєння технік і технологічних прийомів виконання.	6
	Всього годин	54
3 курс 5 семестр		
12	Тема 12. Історія розвитку української витинанки. Матеріали та приладдя для витинанок. Різновиди декоративної витинанки, технологія їх виконання <i>Ознайомлення з аналогами української витинанки. Вибір мотивів, композиційної схеми побудови, білого і кольорового паперу. Пошукові ескізи симетричних витинанок-розеток в колі, квадраті, ромбі.</i>	2
13	Тема 13. Характерні ознаки витинанок та особливості побудови композиції. Застосування витинанки у побуті, її естетичний вплив на людину	4

	<i>Ознайомлення зі зразками різних видів витинанок. Вибір мотивів, композиційної схеми побудови, білого і кольорового паперу. Пошукові ескізи симетричних витинанок в прямокутнику на теми «Дерево життя», «Вазон». Пошукові ескізи сюжетної витинанки-ілюстрації на теми українських пісень, казок, легенд (на вибір студента).</i>	
14	Тема 14. Мозаїчне мистецтво та його особливості. Історія виникнення та розвитку мозаїки. Функціональне призначення мозаїчних композицій. Використання імітаційних технік мозаїки в художній діяльності студентів. <i>Ознайомлення зі зразками різних видів мозаїки. Вибір мотивів, композиційної схеми побудови, чорного і кольорового паперу. Пошукові ескізи симетричних або асиметричних композицій для імітації мозаїки</i>	4
15	Тема 15. Етапи виникнення і становлення вітражу. Сфери застосування вітражних композицій. Вітражний розпис у навчально-творчій діяльності студентів <i>Ознайомлення з аналогами вітражних композицій. Вибір мотивів, композиційної схеми побудови, колориту для розпису, чорного і кольорового паперу. Пошукові ескізи тематичних або орнаментальних композицій для вітражного розпису (аплікації-імітації вітража)</i>	4
3 курс 6 семестр		
16	Тема 16. Паперопластика як один з видів художньої творчості. Технологічні особливості створення композицій в техніках квілінг, пап'є-маше, орігамі. Види аплікацій з паперу та колаж. <i>Ознайомлення зі зразками виробів з паперу в різних техніках. Вибір мотивів, композиційної схеми побудови, журнального і кольорового паперу. Пошукові ескізи тематичних або орнаментальних композицій для технік квілінг, пап'є-маше, орігамі – на вибір студента. Пошукові ескізи тематичних або орнаментальних композицій для аплікації з паперу і колажу.</i>	10
17	Тема 17. Художня обробка дерева – стародавній вид декоративно-прикладного мистецтва. Історичні етапи розвитку деревообробництва. Традиційні художні техніки для декорування виробів з дерева. Послідовність виконання декоративного розпису на дерев'яній тарелі (скриньці) <i>Ознайомлення з аналогами розписаних дерев'яних виробів, вибір мотивів та елементів, композиційної схеми побудови, кольорової гами. Пошукові ескізи</i>	9

	<i>тематичних або орнаментальних композицій для декоративного розпису на дерев'яній тарелі (скриньці)</i>	
18	<p>Тема 18. Походження оберегів та символів у народному декоративно-прикладному мистецтві. Застосування народних оберегів в життєдіяльності людини. Особливості виготовлення і атрибутика оберегів з рогози, лози, соломи. Характерні ознаки площинних та об'ємних композицій в техніках аплікації та плетіння з волокнистих матеріалів. Етапи виконання декоративного панно в техніці аплікації з соломи.</p> <p><i>Ознайомлення зі зразками оберегів та символів у народному декоративно-прикладному мистецтві. Пошукові ескізи тематичних або орнаментальних композицій для декоративного панно в техніці аплікації з соломи.</i></p>	10
19	<p>Тема 19. Лялька-мотанка як оберіг дитини та оселі. Види ляльок-мотанок з тканини і ниток. Послідовні етапи створення оберегових ляльок.</p> <p><i>Ознайомлення зі зразками ляльок-мотанок з тканини і ниток. Пошукові ескізи оберегових ляльок.</i></p>	9
	Всього годин	52
4 курс 7 семестр		
20	<p>Тема 20. Загальні відомості про художню обробку тканини. Види оздоблення тканини художніми техніками (розпис, аплікація з текстильних матеріалів, вибійка, вишивка, ткацтво та килимарство тощо). Історичні періоди виникнення і розвитку художньої обробки тканини. Художньо-технологічні особливості розпису по тканині та аплікації, їх види. Мотиви зображення та композиційні схеми побудови. Матеріали та приладдя для розпису і аплікації. Етапи роботи над розписом по тканині. Послідовність виготовлення аплікацій з тканин.</p> <p><i>Розробка ескізу композиції для розпису по тканині в техніці «батик». Пошукові ескізи композиції для аплікації з тканини. Виконання творчих робіт в матеріалі</i></p>	10
21	<p>Тема 21. Художнє ткацтво та килимарство – найдавніші види декоративно-прикладного мистецтва. Історія виникнення та розвитку техніки ткання. Різновиди тканих виробів, мотиви та елементи орнаментики, технологічні особливості виконання. Сучасний стан та нові ідеї у ткацтві і килимарстві.</p> <p><i>Пошукові ескізи композиції для декоративного міні</i></p>	10

	<i>гобелену. Виконання в матеріалі</i>	
22	Тема 22. Художня вишивка та її види. Історичний шлях розвитку вишивальних технік. Функціональне призначення вишитих виробів. Особливості колориту української вишивки. Традиції та новаторство у сучасній вишивці <i>Розробка ескізу і виконання в матеріалі декоративного вишитого виробу.</i>	10
	Всього годин	30

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2 курс 3 семестр		
1	Виконання наочної таблиці з відображенням кількох або одного виду декоративно-прикладного мистецтва (вишивки, вибійки, гончарства, ткацтва та килимарства, писанок, розписів тощо) Створення динамічної асиметричної композиції зі стилізованих рослинних форм на основі мотивів декоративних розписів України	2
2	Виконання наочної таблиці з відображенням стародавніх виробів певного виду декоративно-прикладного мистецтва (вишивки, вибійки, гончарства, ткацтва та килимарства, писанок, розписів тощо) Створення рапортної композиції зі стилізованих зооморфних форм засобами вибійки. Послідовність декорування площини	2
3	Виконання наочної таблиці з відображенням різних видів композицій у декоративно-прикладному мистецтві України (у одному чи кількох видах) Поетапність створення симетричної композиції зі стилізованих природних форм (рослинних і тваринних) на основі мотивів писанкарства	2
4	Виконання декоративної тематичної композиції на основі мотивів Косівського розпису (ескіз кахлі)	2
5	Виконання наочної таблиці з відображенням класифікації орнаментів на прикладі одного виду декоративно-прикладного мистецтва. Виконання орнаментів в кольорі	3
6	Виконання наочної таблиці з відображенням стилізації природних форм на основі натурних замальовок. Виконання мотивів в кольорі та графіці	2

2 курс 4 семестр		
7	Створення 2-3 орнаментів у стрічці з геометричних і рослинних елементів (за мотивами вишивки та гуцульської кераміки). Виконання орнаментальних мотивів в кольорі	4
8	Етапи створення орнаментів в квадраті, трикутнику, колі. Виконання проекту орнаменту в колі із зооморфних елементів для виробу декоративно-прикладного мистецтва (таріль, піднос, скринька тощо). Виконання орнаментальних мотивів в кольорі	4
9	Виконання декоративного пейзажу в техніці Петриківського розпису. Використання основних мазків та композиційних прийомів Створення проекту декорування скриньки Яворівським розписом	4
10	Виконання декоративної композиції за мотивами писанок Тернопільщини. Етапи творчого процесу	6
11	Створення ескізу писанки за мотивами орнаментів певного регіону України. Поетапне виконання роботи в кольорі	4
	Всього годин	35
3 курс 5 семестр		
12	Виконання в матеріалі симетричних витинанок-розеток в колі, квадраті, ромбі.	2
13	Виконання в матеріалі симетричних витинанок в прямокутнику на теми «Дерево життя», «Вазон». Виконання в матеріалі сюжетної витинанки-ілюстрації на теми українських пісень, казок, легенд (на вибір студента).	4
14	Виконання в матеріалі симетричної або асиметричної композиції в техніці імітації мозаїки	4
15	Виконання в матеріалі тематичної або орнаментальної композиції в техніці вітражного розпису (аплікації-імітації вітража)	4
3 курс 6 семестр		
16	Виконання в матеріалі тематичної або орнаментальної композиції в техніках квілінг, пап'є-маше, орігамі – на вибір студента. Виконання в матеріалі тематичних або орнаментальних композицій в техніках аплікації з паперу і колажу.	5
17	Виконання в матеріалі тематичної або орнаментальної композиції в техніці декоративного розпису на дерев'яній тарелі (скриньці)	5
18	Виконання в матеріалі тематичної або орнаментальної	5

	композиції в техніці аплікації з соломи.	
19	Виконання в матеріалі двох ляльок-мотанок з тканини і ниток.	5
	Всього годин	34
	4 курс 7 семестр	
20	Виконання творчих робіт в матеріалі (розпису по тканині в техніці «батик» і аплікації з тканини) згідно затверджених ескізів	5
21	Виконання в матеріалі декоративного міні гобелену згідно затвердженого ескізу.	5
22	Виконання в матеріалі декоративного вишитого виробу згідно затвердженого ескізу .	5
	Разом	15

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, метод проєктів, художньо-педагогічний аналіз робіт здобувачів освіти.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

9. Методи контролю

Поточні, підсумкові поточні перегляди практичних завдань; підсумкове семестрове та річне оцінювання; екзамен.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями у сфері українського мистецтва. Уміє максимально використовувати у педагогічній діяльності набуті знання і практичні уміння, успішно розв'язує проблеми особистісного розвитку учнів, формує у школярів знання з декоративно-прикладного мистецтва, естетичного досвіду, емоційно-ціннісного ставлення до українського та світового декоративного мистецтва. Виявляє високий рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення, потребу в художньо-педагогічній діяльності, самовдосконаленні. Демонструє готовність до ефективного здійснення естетично-виховної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє навчально-програмовим матеріалом у процесі розв’язання творчих завдань з курсу, однак допускає термінологічні помилки, не завжди логічно використовує теоретичні знання. Вирізняється стандартністю мистецько-педагогічного мислення. Потребує вдосконалення умінь та навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни, розвитку рівня професійної мотивації.

Оцінку «3», «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти, який виявляє знання і розуміння основних аспектів проблеми мистецького виховання школярів, проте вони недостатньо глибокі та осмислені. Інколи демонструє алогічність у відтворенні навчального матеріалу. Виявляє вміння частково аналізувати теоретичні аспекти проблем мистецького виховання школярів, проте робить неточні висновки. Не вміє застосувати здобуті знання для вирішення мистецько-педагогічних проблем, які виникають у процесі здійснення освітньої діяльності.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для мистецько-освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11.Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

12.Рекомендована література

Базова

- 1.Ботюк О. Ф. Конструювання з паперу методом орігамі : навч.-метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2002. 64 с.
- 2.Гурська А. Мова та граматики українського орнаменту : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Альтернативи, 2003. 144 с.
- 3.Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 1. А - К / за ред. Я. П. Запаска. Львів : Афіша, 2000. 400 с., 279 іл.
- 4.Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 2. Л - Я / за ред. Я. П. Запаска. Львів : Афіша, 2000. 400 с., 279 іл.
- 5.Калиняк М. В. Українська вишивка. Сучасне трактування : альбом. Львів : Українські технології, 2004. 116 с.
- 6.Кара-Васильєва Т. В., Чорноморець А. Д. Українська вишивка Київ : Либідь, 2002. 160 с.
- 7.Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис : навч. посібник. Київ : Знання-Прес, 2006. 228 с.
- 8.Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вид.2-е. Київ : Слово, 2010. 170 с.

9. Мельник В. М., Трач С. К. Витинанки на уроках образотворчого мистецтва. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2000. 48 с.

Допоміжна

10. Полікарпов І. С., Пелик Л. В., Стефанюк Є. М. Килими та килимові вироби : навч. посіб. для студентів ВНЗ Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 112 с.

11. Стеченко О. Ф. Лозоплетіння : практ. поради по виготовленню із лози та інших видів рослинної сировини виробів побутового, сувенірно-подарункового і худ. Призначення. Київ : Урожай, 2007. 288 с.

12. Тименко В. П. Художня праця : підручник для 4 кл. Київ : Промінь, 2004. 143 с.

13. Школа ремесел: Писанкарство. Лозоплетіння. Ліплення з глини / упоряд. О. Колонькова. Київ : Шкільний світ, 2008. 111 с.